

DZSAMBUL: Háróm vers

SZTÁLINRÓL SZÓLÓ ÉNEK

Pusztákon bolyongtam, sziklák között jártam,
Szürke szakállamat tépték viharok,
Kilenceszer tíz évig a hajnalra vártam,
De akkor megláttam a kelő napot.

Ott álltam előtte, fénylő sugarakkal
Hogy simogatott és hogy melegített!
Ott álltam előtte, szemben a nappal,
Mint az, kit varázslat álomba merített.

Sztálin! Te magad vagy a tavaszi nap!
Ha fölveted fénylő tekintetedet,
Dúsabb a kalász, a virág kifakad,
Szívünk dobogása s vérünk tüzesebb.

Ifjúság egy testben kétszer, sose támad.
Már engem a vénség ezüstje behint.
De évekig vártam, vágyódtam utánad,
S hogy láttalak, ifjú vagyok megint.

Dzsambul csodamódra vált fiatalra,
Mint kumisz ha erjed, forr bennem a vérem,
Görnyedt volt a hátam és szálegyenes ma,
S a fogam is mintha villogna fehérén.

Ifjú vagyok — pedig kilencven évet
Értem meg és mint koldust megvetettek,
S ma én hozom üdvözlését a népnek,
S az általad megújult embereknek.

Mit ismertünk? — Jajszót, keserveket.
Mit láttunk? — Láncokat meg kancsukát.
A sötétben a hangunk elveszett,
Urak között úgy éltünk, mint kutyák.

S te, mint homályt elűz a fent aranyló
Nap, úgy hoztál szabadságot nekünk.
Piros zászlónkon kalapács és sarló,
Boldog s szabad hazában címerünk.

Napunk, a Kremlben ragyogj örökkön,
S hozzuk dalos szívünk, virágot hintve,
Hisz nincsen ember, nincs az egész földön,
Aki a népnek olyan drága, mint te.

SZTALINT HALLOTTAM

Hó hull Ala-Taura s míg alkonyodik
 A kihúnyó napban ég, mint a rubint.
 A kertre a csillag ezüstje szítál,
 És a rádió hangja száll.

S míg hallgatom, két szemem elkomorul,
 Öreg szívemre is a gond borul,
 Vér Spanyolországban, vér Mandzsúriában,
 És vér folyik Abessziniában...

De egyszercsak messze, Kreml magas ormán
 Kél tapsvihar s úgy hat, mint távoli orkán,
 Szívünket s a földet fel-felriogatja,
 Szól hozzánk vezérünk hangja.

Mély esend, a világ reng és figyel a szóra.
 A föld is megérzi: történelmi óra.
 S úgy szól, mint viharban hatalmas harang:
 Lángszavú vezérünké e hang.

A grúz a hegyekben, kazah a pusztákon,
 Mezőn a bjelorusz, zürjén erdős fájon,
 Hogy hallják s egy szót se veszítsenek el,
 Minden nép Sztálinra figyel.

Tűzzel, hatalommal van beszéde tele,
 Szépség és igazság, ez az ereje,
 És szelid, mint hogyha szól hozzánk apánk.
 És kristálytisza, mint a láng.

Az Alkotmány szavával a világ megtelik,
 S minden szava, mint a napfény melegít,
 Hajnalná! fényesebb, csillagnál ragyogóbb,
 S üdébb, mint nyáron ért bogycók.

Hogy is feledhetném, ha jó a november,
 S hogy dalba ne kapjon, hogy bírjak szívemmel!
 Dombrámmal hadd játszom s hadd énekelek,
 Mint apjuk előtt gyerekek.

Lángész soha senki nem volt, amilyen Te,
 Törvényed a népeket boldoggá tette,
 S én szólok s szól hozzád szavamban a nép:
 Sztálin, hálaik a tiéd!

A SZTALINI ALKOTMÁNY

Dalom, te szállj fel a falvak fölé,
halljátok, puszták, Dzsambult, a dalost.
Sok törvényt ismertem, mióta élek,
sok hát görnyedt meg törvények miatt,
sok szemből hullt könny törvények miatt,
s a homlokokon mély ráncok vonultak.
Törvénye Allahnak meg Abláj kánnak,
és törvénye a véres Miklós cárnak,
törvény, mely elhurcolta gyermekünket,
törvény, mely semmiért halállal büntet,
mely lányaink árulta, mint a barmot,
a falvainkat elszegényítette,
a gazdagokat megkövérítette,
s igájukat a nép nyakára tette.
Ilyen törvény alatt kedvére jár
a jogtalanság, éhínség, halál.

Dalom, te szállj fel a falvak fölé,
halljátok, puszták, Dzsambult, a dalost.
Ma kicsi lányom — holnap széles út,
kis forrás vize a tengerbe fut,
kemény éreből lesz hajlékony acél,
a nép lesz bölsebb, ha a bölcs beszél.
Boldog életből gyermekek születnek,
kik mindenkinél boldogabbak lesznek,
s a dal, mely velük együtt születik,
a kolhoz szépségével megtelik.

Csendülj fel, lant, a kolhozok felett,
halljátok, puszták, Dzsambul énekét!
Hallgasd, Kasztek, Kaszkelen, Karakon,
a nagy szovjet törvényről szól dalom.
Törvény, amelyből boldogság fakad,
mely termővé tesz puszta tájakat,
törvény, melytől dalos szíyük kigyúl,
törvény, melytől az ifjúság virul,
törvény, mely a vadon természetet
a dolgozó néppel hódíttatja meg.
Törvény, mely szabad hősöknek mutat
nagy tetteik felé merész utat,
törvény, amely népünknek ünnepére
dicsőséget hoz művésznőnk fejére.
Törvény, mely szerint a falvak fia
fölmegy a város iskoláiba.
Törvény, mely minket egyenlő jogon
testvér-népek koszorújába fon.

Dalra, dalosok, dagadjon dalotok árja,
 Dalt zengve a Sztálini Alkotmányra,
 a népgyűlésbe is dalok vigyék
 hírül nagy népek testvéri frigyét,
 zengjétek virágzó hazánkról a dalt,
 zengjétek a munkát, harcot, diadalt,
 s kit szívükbe zártak ember-milliók,
 Sztálint — a gondos apát, a bölcsét, a jót.

Fordította: TRENCSENYI-WALDAPFEL IMRE

RÉSZLET PJOTR PAVLENKO „BOLDOGSÁG“ CÍMŰ
 SZÍNMŰVÉBŐL
 (III. felv. 2. kép)*

Voropájev: (belép, megáll) Áá, mindnyájan itt vagytok?

Gorodcov: Mesélj el mindent, de gyorsan, ne kínozz!

Voropájev: Tudjátok, mi történt velem? Sztálin elvtársnál voltam.

Léna: Jaj, ez mit jelent?

Natasa: Tudtam előre. Hú, mi lesz most?

Voropájev: Magam se hiszem el, ami történt.

Léna: Elhelyezték? (Arcát kezébe temeti.)

Voropájev: (Nem veszi észre.) Ezer évet fiatalodtam!

Léna: Mi?

Voropájev: Ezer évvel lettem fiatalabb.

Gorodcov: Ne kerülgesd, célozd meg és mesélj, Vitaminics, én sem vagyok vasból.

Voropájev: Életem legesodálatosabb eseménye... Barátaim, idehallgassatok (az asztalhoz lép). Engem ma az a megtiszteltetés ért, hogy Sztálin elvtárs hivatott... Beléptem, azt se tudtam még, hova, s akkor hirtelen meghallottam a hangját. Olyan hang ez, amit nem lehet elfelejteni. Egy öreg kertésszel beszélgetett...

Gorodcov: Iván Zaharicsal? na és?

Voropájev: Nem tudom, nem ismerem. Beléptem, de az izgalomtól a lábam a földbe gyökeredett.

Gorodcov: Stop, stop! Beszélj értelmesen, Alexej Vitaminics! Hol történt? Ki volt még ott?

Voropájev: Molotov elvtárs ült egy karosszékekben és valami írásokat írt alá. Sztálin elvtárs meg a kertésszel beszélgetett. Új ötásmódot, vagy mit ajánlgatott neki, de az meg ellenkezett...

Gorodcov: Ez csak Iván Zaharics lehetett.

Voropájev: ...ellenkezett, hogy ez az éghajlat erre nem alkalmas. De Sztálin elvtárs visszavágott: „Ne törődjék az éghajlattal, csak kísérletezzen bátrabban!“ A kertész se hagyta a magáét: „Joszif Visszarionovics, a klíma sok mindennek határt szab“. „Annyi baj legyen — felelte Sztálin — maga is, én is

* Kiadta az Új Magyar Könyvkiadó.